

PACTO HACIA UN POBLENOU CON UN 22@ MÁS INCLUSIVO Y SOSTENIBLE

MPGM 22@ . BARCELONA . ABRIL 2019

MARTA DE SOUSA E CASTRO & JOSE GABRIEL SOLANA LÓPEZ
LABORATÓRIO DE URBANISMO SOSTENIBLE . MÁSTER HABILITANTE DE ARQUITECTURA . UGR'21

SIGLO XVII

INDUSTRIALIZACIÓN
DEL POBLENOU

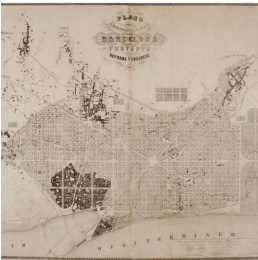
1718
Plan del fuerte de Montilout de
Barcelona,
y sus alrededores; Villa Capital
de Catalunya _ Beaurin.
Fuente: MPGM22@

1848

PRIMERA LÍNEA
FERROVIÁRIA
DE ESTADO

BARCELONA - MATARÓ

PAISAJE INDUSTRIAL

1859
Plan de Cerdà
Fuente: MPGM22@

1859

PLAN DEL EIXAMPLE
CERDÀ
+
AGREGACIÓN DE
MUNICIPIOS

EL NUEVO TRAZADO **NO TIENE EN CONSIDERACIÓN LAS PREEXISTENCIAS DEL TERRITORIO DEL MUNICIPIO DE SANT MARTÍ DE PROVENÇALS**

1892

LEY DEL EIXAMPLE

PROCESO DE LAGALIZACIÓN DE LAS MODIFICACIONES PENDIENTES DEL ANTGUO PROYECTO DE CERDÀ DE 1859

1894

PLANO DE
URBANIZACIÓN DE
**SANT MARTÍ DE
PROVENÇALS**

RECUPERAR ALINEACIONES Y CONSTRUCCIONES EXISTENTES
+
LEGALIZACIÓN DE CONSTRUCCIONES Y MODIFICACIONES URBANÍSTICAS

1894
Proyecto de Pere Falqués
Fuente: MPGM22@

1953

PLANO COMARCAL DE
ORDENACIÓN URBANA

CLASSIFICACIÓN DE USOS, DENSIDADES MÁXIMAS, CONDICIONES DE VOLUMEN, REGULACIÓN, OCUPACIÓN MÁXIMA Y USO DE BLOQUES AISLADOS

**POBLENOU
- MEDIANA
INDUSTRIA -
CLAVE 17**

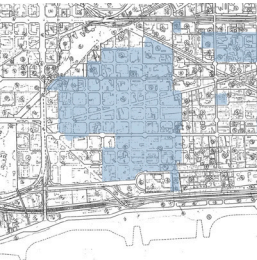
NO SE PUEDE CONSTRUIR NUEVA VIVIENDA EN ESTE ÁMBITO
LAS VIVIENDAS EXISTENTES SE QUEDAN EN DISCONFORMIDAD CON EL PLANEAMIENTO APROBADO

1953
Plan Comarcal.
Plan de usos existentes en el Poblenou
Fuente: MPGM22@

1976

PLANO GENERAL
METROPOLITANO

CLAVE 17 (MEDIANAS INDUSTRIAS) PASAN A CLAVE 22a (INDUSTRIAL) SE MANTIENE LA DISCONFORMIDAD RESPECTO A LAS VIVIENDAS

1976
Plan General Metropolitano
Fuente: MPGM22@

1897

AGREGACIÓN DE
MUNICIPIOS A
BARCELONA

ENTRE LOS CUALES **SANT MARTÍ DE PROVENÇALS**

1987-2004

INICIO DE LA
RENOVACIÓN
URBANA

RENOVACIÓN LITORAL PARA UBICACIÓN DE LA VILLA OLÍMPICA DEL 1992
APERTURA DEL TRAMO DE LA AV. DIAGONAL Y DE LA AV. MERIDIANA HACIA EL MAR - 2004

2000
Operaciones de transformación en el entorno de las áreas industriales
Fuente: MPGM22@

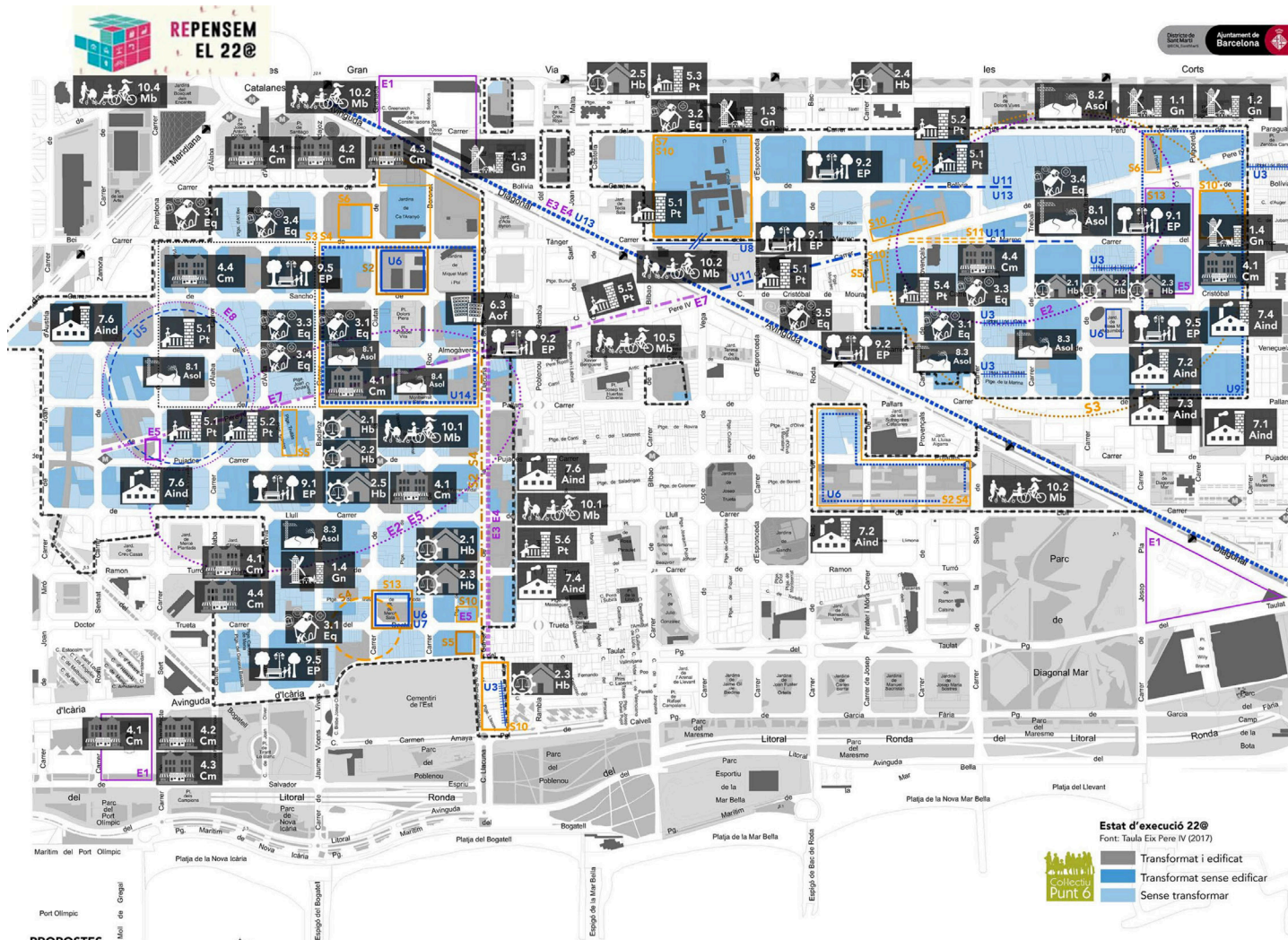
ANTECEDENTES

2ª MITAD SIGLO XIX

TRASLADO DE
MANUFACTURAS
PARA FUERA DE LAS
MURALLAS

1846
SE PROHIBE LA APERTURA DE NUEVAS FÁBRICAS EN BARCELONA

PROPOSTES

General

- 1.1 Plantear un model urbà dirigit a crear vida de barri. (D I I J M)
- 1.2 Reconvertir la marca 22@ a una nova marca més vinculada amb el barri. (ES M C)
- 1.3 Crear una oficina de gestió i informació sobre les zones 22@. (C)
- 1.4 Revisar el planejament transformat no executat i revisió del pla d'usos del 22@ (26M)

Habitatge

- 2.1 Promoure l'habitatge públic de lloguer. (ES J I 2 G2 DF V1 V2)
- 2.2 Promoure l'habitatge social/accessible. (D G2 E8 I3 V2)
- 2.3 Preservar passatges, cases baixes i antigues. (D I I G1 V1)
- 2.4 Promoure l'habitatge cooperatiu. (ES V1 V2)
- 2.5 Permetre l'habitatge en plantes baixes i l'estructura de cases taller. (V1)

Equipaments

- 3.1 Promoure equipaments públics de proximitat anticipant les necessitats socials. (D DF G1 G2 I3 V1 V2)
- 3.2 Promoure Can Ricart com espai central per al nou model. (D ES J)
- 3.3 Promoure equipaments públics de promoció de la cultura. (C I I)
- 3.4 Promoure equipaments públics de promoció de l'economia amb compromís social i el pro-comú. (M)
- 3.5 Complir amb la normativa d'accessibilitat universal en tots els equipaments. (D F)
- 3.6 Garantir la cobertura de necessitats bàsiques de les persones que viuen en assentaments. (D V1)

Comerç

- 4.1 Promoure l'ús comercial de proximitat en plantes baixes. (I I 2 I 3 J G1 G2 DF E8 V1)
- 4.2 Bonificar el lloguer de locals per a economia de proximitat condicionada al retorn social. (ES M V1)
- 4.3 Repercutir els impostos a Centres Comercials al lloguer de locals. (C)
- 4.4 Promoure un mercat de proximitat/de plaça en zones buides. (D V1)
- 4.5 Preservar els edificis històrics/antics i el patrimoni paisatgístic industrial. (D I I G1 J G2 C)
- 4.6 Reduir les alçades d'edificació. (G1 J I 2)
- 4.7 Compensar amb permutes de sòl/edificabilitat els solars contigus a Can Ricart. (J)

Patrimoni

- 5.1 Preservar els edificis històrics/antics i el patrimoni paisatgístic industrial. (D I I G1 J G2 C)
- 5.2 Reduir les alçades d'edificació. (G1 J I 2)
- 5.3 Compensar amb permutes de sòl/edificabilitat els solars contigus a Can Ricart. (J)
- 5.4 Preservar la Plaça del Sagrat Cor. (D)
- 5.5 Recuperar la memòria històrica mitjançant panells explicatius. (G1 G2)
- 5.6 Recuperar la memòria històrica mitjançant nomenclatura de carrers i equipaments. (D V2)
- 5.7 Activitat econòmica a les zones d'edificis d'oficina 22@
- 5.8 Atroure empreses de les noves tecnologies a oficines 22@ condicionada al retorn social. (D M I 2 V1)
- 5.9 Bonificar l'accés de pimes de les noves tecnologies a oficines 22@. (M C E8 V2)
- 5.10 Promoure activitats a les plantes baixes de la zona transformada (26M)
- 5.11 Activitat econòmica a les zones de naus industrials
- 5.12 Obrir els usos i llicències d'activitat econòmica condicionades a clàusules d'economia solidària i circular. (ES M)
- 5.13 Bonificar el lloguer de naus per a desenvolupar-hi economia solidària, circular i cultural. (ES M V1)

Activitat econòmica a les zones de naus industrials

- 6.1 Atroure empreses de les noves tecnologies a oficines 22@ condicionada al retorn social. (D M I 2 V1)
- 6.2 Bonificar l'accés de pimes de les noves tecnologies a oficines 22@. (M C E8 V2)
- 6.3 Promoure activitats a les plantes baixes de la zona transformada (26M)
- 6.4 Activitat econòmica a les zones de naus industrials
- 6.5 Obrir els usos i llicències d'activitat econòmica condicionades a clàusules d'economia solidària i circular. (ES M)
- 6.6 Bonificar el lloguer de naus per a desenvolupar-hi economia solidària, circular i cultural. (ES M V1)
- 6.7 Regular l'activitat de pimes que adequin i preservin naus industrials. (C V1)
- 6.8 Regular els usos d'activitat econòmica per evitar més hotels. (D I I V2)
- 6.9 Regular els usos d'activitat econòmica per evitar més gasolineres. (V2)
- 6.10 Promoure un oci nocturn sense molèsties ni violències. (D)
- 6.11 Activitat a les zones de solars
- 6.12 Incrementar les zones verdes al Maresme i Provençals. (I I J I 2 V1 V2)
- 6.13 Bonificar el lloguer per a l'aprofitament de solars per a projectes socials. (D C V1 V2)
- 6.14 Sancionar a propietaris que mantinguin solars en desús o en mal estat. (G1)
- 6.15 Promoure les qualitats de l'espai públic i ús veïnal a les zones transformades (26M)
- 6.16 Espais Públics
- 6.17 Incrementar la il·luminació pública en les zones de fàbriques i oficines. (D I J I 2 I 3 V1)

Mobilitat

- 7.1 Millorar l'estat de les voreres. (D I I DF G1 V1)
- 7.2 Promoure un model sensible amb l'activitat cultural al carrer i amb el veïnat. (C V1)
- 7.3 Promoure criteris arquitectònics ecològics i sostenibles en el disseny d'edificis. (D)
- 7.4 Augmentar el servei de vigilància nocturna a les zones industrials i d'oci nocturn. (I 2 I 3 J)
- 7.5 Ampliar la pacificació del casc antic del Poblenou cap a c.Bilbao i c.Llacuna. (ES D J)
- 7.6 Reduir les barres urbanes per afavorir la connexió entre barris. (J E8 V1)
- 7.7 Ampliar el servei d'autobús no ortogonal que resolgui necessitats de la gent gran. (G1 I 2 G2 V2)
- 7.8 Unir les línies del Tramvia per la Diagonal. (E8)
- 7.9 Ampliar carril bicicleta per Pere IV i Diagonal. (J)

Necessitats socials i de model de barri en les zones 22@

Model de barri i estructura urbana

- S1. Existeix un desconexament generalitzat sobre el desenvolupament del pla urbanístic 22@.
- S2. El model urbà 22@ impedeix el desenvolupament de la vida quotidiana.
- S3. Les zones de Bogatell, Provençals i Maresme són les que menys s'han transformat.
- S4. L'impacte d'alçades i contrast arquitectònic de les noves edificacions 22@ (Diagonal-Glòries i Diagonal-Selva de Mar) amb l'entorn no afavoreix la identitat i cohesió dels espais.

Equipaments socials i de trobada veïnal

- S5. Existeix una gran quantitat de solars abandonats de llarga durada per tot el territori.
- S6. Manca d'equipaments de proximitat de tot tipus i sense resoldre l'accessibilitat universal a aquests.
- S7. Can Ricart és un espai de propietat municipal en degradació i desús.
- S8. Risc d'aïllament social del veïnat resident en zones industrials buides.
- S9. Risc d'exclusió social del veïnat resident en assentaments industrials.

Patrimoni industrial i memòria col·lectiva

- S10. Protecció del patrimoni industrial i cases baixes per la seva història i entorn.
- S11. L'obertura prevista del carrer Marroc preveu eliminar la Plaça del Sagrat Cor considerant un lloc de memòria històrica del barri.
- S12. Rehabilitació del patrimoni físic i que els usos no siguin privats i no desvirtuin l'edifici.
- S13. Necessitat de reconèixer socialment la memòria veïnal mitjançant nomenclatura o tòtems.

Necessitats econòmiques al 22@

Necessitats d'ocupació i comerç

- E1. Desaparició del comerç de proximitat.
- E2. Inestabilitat de l'economia de barri en naus (petits tallers, artistes, artesans i makers).

Activitats en edificis construïts del 22@

- E3. Continuar promovent l'activitat de noves tecnologies i innovació
- E4. Necessitat de regular l'elevada activitat econòmica hotelera i d'oficines.

Activitats en naus preexistents al 22@

- E5. Necessitat de plantejar nous usos econòmics a naus preexistents adaptant la normativa i equipaments a iniciatives d'economia social i solidària, tallers makers i de gra petit.
- E6. Necessitat d'adaptar normativa d'activitat econòmica i llicències d'activitat a l'espai públic que facilitin l'activitat cultural i artística.
- E7. Inici carrer Pere IV com a potencial eix per a acollir activitats a les plantes baixes.
- E8. Conflicte amb l'oci nocturn a la zona de Bogatell.

Necessitats urbanístiques al 22@

Habitatge

- U1. Existeix una baixa densitat i quantitat d'habitatge a les zones 22@
- U2. Protecció de l'habitatge veïnal davant el fenomen de "mobbing" immobiliari especulatiu.
- U3. Revisar l'afectació i consolidar els habitatges de cases baixes i el conjunt dels passatges.
- U4. Necessitat d'habitatge públic de lloguer per a fer front al context de gentrificació.

Urbanisme i usos de l'espai públic

- U5. Percepció de (in)seguretat per la manca d'activitats de barri i il·luminació.
- U6. L'espai públic dins de les illes 22@ dedicades a zona verda és residual i ubicat a les entrades dels grans edificis.
- U7. El mobiliari de l'espai públic no acostuma a estar pensat per a les necessitats de la gent.
- U8. L'equipament de Can Ricart és de difícil accés i el Parc del centre de Poblenou esdevé una barrera.
- U9. Necessitat d'introduir més natura a la zona de Provençals i el Maresme.
- U10. Mobilitat
- U11. Necessitat de més mitjans de transport públic per millorar la connectivitat.
- U12. L'obertura de carrers (Marroc, Bolívia) han millorat la mobilitat i connexió dels barris.
- U13. L'estat de les voreres de la majoria de les zones no transformades del 22@ estan en degradació.
- U14. Necessitat de pacificació dels carrers per a recuperar espai públic per a la vida quotidiana.
- U15. El projecte de la Superilla es valora positivament perquè ha afavorit les relacions entre la gent del barri però negativament per la planificació.

OBJECTIVOS
MPGM 22@

MAPA DE ACTUACIONES

Mapa d'actuacions

Mapa de actuaciones

Interventions Map

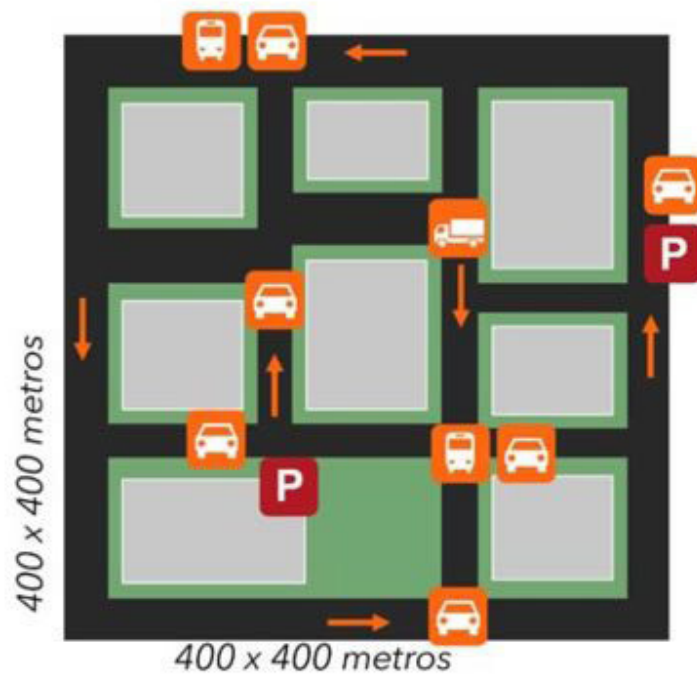

- A** **Modificació del PGM a Provençals del Poblenou i El Maresme**
Modificación del PGM en Provençals del Poblenou y El Maresme | PGM Modification in Provençals del Poblenou and El Maresme
- B** **Modificació del PGM al Bogatell, Trullàs i la Plata del Poblenou**
Modificación del PGM en Bogatell, Trullàs y la Plata del Poblenou | PGM Modification in Bogatell, Trullàs and la Plata del Poblenou
- C** **Revisió del Pla Especial del patrimoni industrial del Poblenou**
Revisió del Pla Especial del patrimoni industrial del Poblenou | Special Plan of Poblenou industrial heritage revision
- D** **Projecte "Redefinició de Can Ricart i el Parc Central del Poblenou"**
Projecte "Redefinició de Can Ricart y el Parc Central del Poblenou" | "Redefinition of Can Ricart and el Parc Central del Poblenou" Project
- E** **Projecte "Pere IV. L'Eix del patrimoni, la cultura i la creativitat"**
Projecte "Pere IV. El eje del patrimonio, la cultura y la creatividad" | "Pere IV. Street of heritage, culture and creativity" Project
- F** **Programa de transformació i gestió d'edificis industrials consolidats**
Programa de transformación y gestión de edificios industriales consolidados | Transformation and management programme in industrial consolidated buildings
- G** **Projecte "Cristóbal de Moura. El carrer verd"**
Projecte "Cristóbal de Moura. La calle verde" | "Cristóbal de Moura. The green street"
- H** **Implementació d'una oficina tècnica i de gestió pública**
Implementación de una oficina técnica y de gestión pública | Implementation of technical and management public office

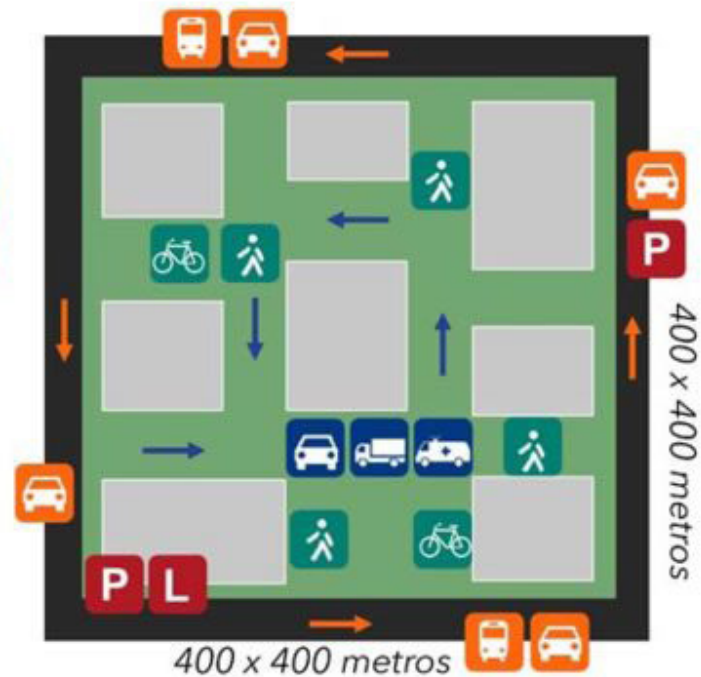
MOVILIDAD
SOSTENIBLE

ECONOMIA DE
LA INOVACIÓN,
SOCIAL Y
SOLIDÁRIA DE
PROXIMIDAD

CONVENCIONAL

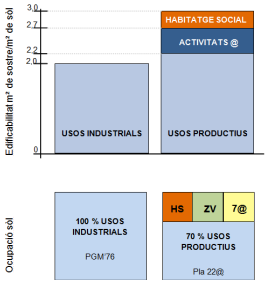

CON SUPERMANZANAS

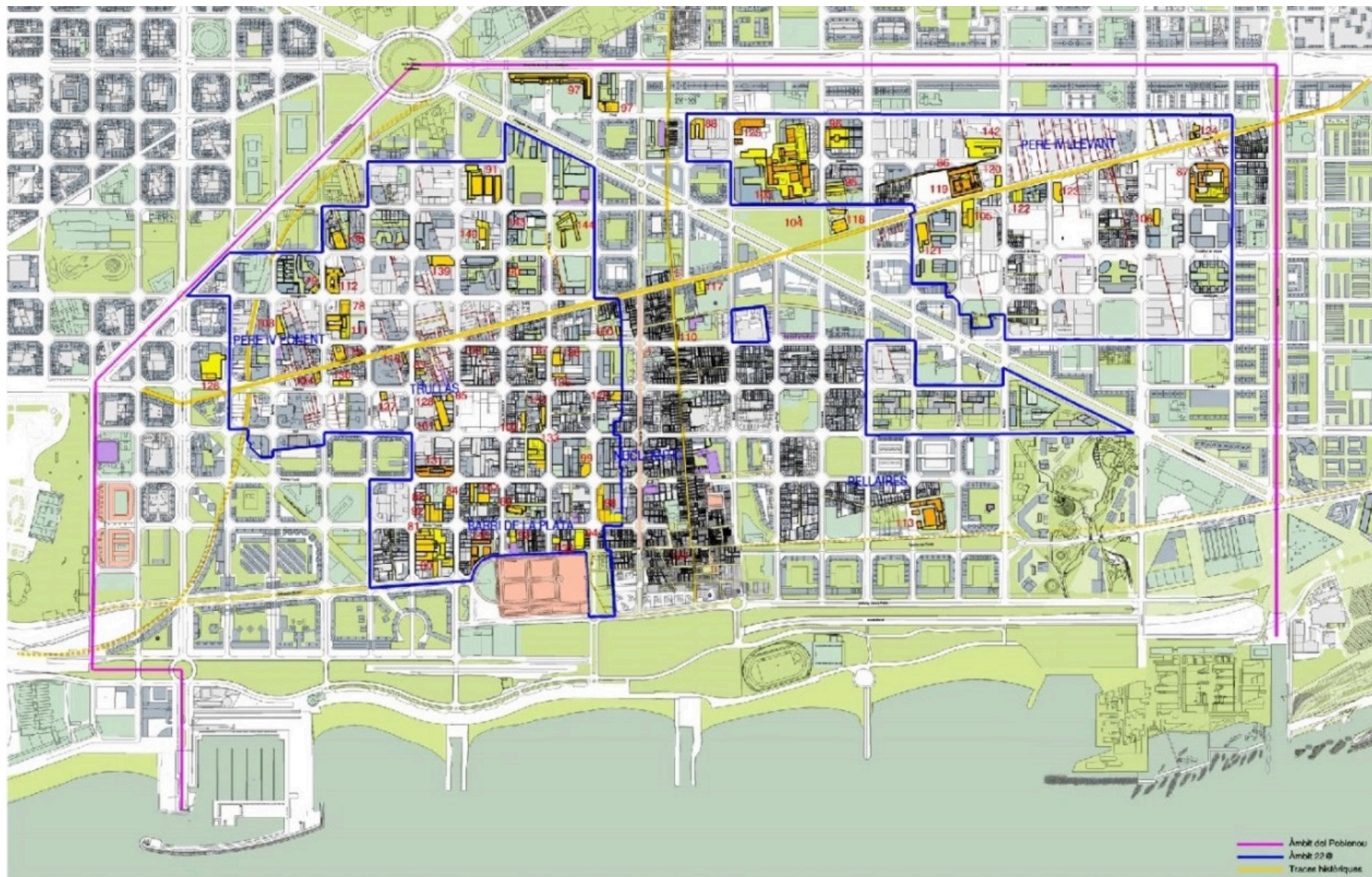
- Vario para el transporte motorizado
- Vario para el peatón y otros usos del espacio público (sección única)

VIVIENDA Y MODELO URBANO DE BARRIO

Distribución de vivienda
existente y propuesta (hasta el
año 2012)
Fuente: MPM22@

PATRIMONIO Y
EQUIPAMIENTOS
SOCIALES Y
CULTURALES

Plan Especial de Protección
(2006)
Fuente: MPM22@

